

Regels op het gebied van de distributie van elektriciteit, gas en warmte (Wet energiedistributie)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN¹

Vastgesteld 8 mei 1996

Het voorbereidend onderzoek gaf de commissie aanleiding tot het formuleren van de volgende opmerkingen en vragen.

1. Algemeen

De leden van de **VVD**-fractie hadden met belangstelling en instemming kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. De aan het woord zijnde leden hadden nog de behoefte de volgende vragen en opmerkingen te maken.

In feite gaat het om interim-wetgeving. In het wetsvoorstel is echter geen horizonbepaling opgenomen. Wanneer is nieuwe wetgeving voor de gehele energiesector te verwachten? Het is immers van belang dat er een integrale benadering komt van de hele sector.

De leden behorende tot de **CDA**-fractie hadden met enige bevreemding kennis genomen van de ontstaansgeschiedenis van dit wetsvoorstel dat reeds bijna vijf jaar bij de Tweede Kamer in behandeling is en in die tijd door een serie ingrijpende wijzigingen en amenderingen geheel van inhoud en strekking veranderd is. Alvorens op het voorstel in zijn huidige gedaante in te gaan wilden deze leden een aantal vragen stellen over de kwaliteit van het wetgevingsproces in dit geval en over de oogmerken van het oorspronkelijke wetsvoorstel.

Een voor de hand liggende vraag is of de kwaliteit van de wetgeving niet gediend zou zijn geweest met intrekking van het oorspronkelijke voorstel en een nadere bezinning op de vraag welke onderwerpen rakende het functioneren van bedrijven in de sector van de openbare voorzieningen in het algemeen (en niet slechts van energiedistributie-bedrijven) wettelijk dienen te worden geregeld.

Zoals het nu gegaan is bestaat het voorstel, na schrapping van het hoofdbestanddeel, uit een aantal los van elkaar staande zaken.

Daarbij rijst steeds weer de vraag op grond van welke overwegingen juist die onderwerpen gekozen zijn en of zij bij andere openbare voorzieningen dan de energiedistributie niet op zo mogelijk uniforme wijze geregeld zouden moeten worden.

¹ Samenstelling:

Pit (PvdA), Zijlstra (PvdA), Van Dijk (CDA), Stevens (CDA), Hilarides (VVD) (voorzitter), Staal (D66), J. van Leeuwen (CDA), Schoondergang-Horikx (GL), Van den Berg (SGP), Loudon (VVD), Ketting (VVD), Bierman.

Een tweede nadeel van dit soort «spontane», irreguliere wetgeving is dat een behoorlijke, overtuigende onderbouwing van de noodzaak om de nieuw ingebrachte onderwerpen op de hier voorgestelde wijze te regelen ontbreekt. En zonder goede analyse van de problemen die tot dit soort regelingen aanleiding geven is de noodzaak en doeltreffendheid van de voorstellen niet goed te beoordelen. Deze leden zeiden op dit aspect hieronder nog te zullen terugkomen.

De leden van de fractie van de **PvdA** namen kennis van de veel beperktere reikwijdte van dit wetsvoorstel vergeleken met het oorspronkelijke, in 1991 ingediende, wetsvoorstel. In 1993 werd het niet doelmatig geacht om de beoogde reorganisatie van de distributiesector alsnog «uitgebreid wettelijk te regelen» gezien de vergaande mate waarin die reorganisatie al was verwezenlijkt.

Deze leden waren met de regering van mening dat de vergaande wijziging van het wetsvoorstel een nader advies van de Raad van State noodzakelijk maakte. Het had hen dan ook verbaasd dat voor de evenzeer ingrijpende vierde nota van wijziging uiteindelijk geen advies aan de Raad van State is gevraagd. De regering bleek van mening, dat dat niet nodig was, omdat de intentie van de nieuwe regeling al bekend was, hoewel oorspronkelijk «enigszins vager en vrijblijvender» geformuleerd (Kamerstukken Tweede Kamer, 22 160, nr. 16, blz. 42). Deze leden wilden vernemen of ook de Raad van State deze mening is toegedaan.

2. De organisatie van de distributiesector

De leden van de **VVD**-fractie constateerden dat door aanvaarding van het amendement op stuk nr. 28 de specifieke positie van Energie-Ned niet wettelijk is verankerd. In hoeverre is er nu sprake van een onduidelijke (juridische) positie van Energie-Ned?

Het oorspronkelijke voorstel beoogde, aldus de leden van de **CDA**-fractie, een wettelijke ondersteuning te geven aan een reeds met de energiedistributiesector overeengekomen proces van concentratie en horizontale integratie, waarbij niet werd uitgesloten dat die horizontale integratie zich in de toekomst zou kunnen uitbreiden tot andere openbare voorzieningen dan de distributie van gas, elektriciteit en warmte. Bij het voorstel in zijn huidige vorm ligt de klemtoon in omgekeerde richting: ontkoppeling van alles wat niet met die distributie te maken heeft.

Doordat de sector zelf het reorganisatieproces met meer voortvarendheid ter hand nam dan verwacht ging de wetgeving achter de ontwikkeling aanlopen en werd de beoogde wettelijke ondersteuning steeds meer overbodig. De omstandigheden hadden ook anders kunnen zijn. De vraag rijst dan ook of het oorspronkelijke wetgevingsmodel zo gelukkig gekozen was en voor herhaling vatbaar is. Het bevatte naast ondersteuning van wat de sector zelf reeds ter hand had genomen ook elementen van dwang t.o.v. weigerachtige ondernemingen. Als de ontwikkelingen anders waren geweest had grote onduidelijkheid kunnen ontstaan over de vraag wie uiteindelijk verantwoordelijk zou zijn geweest voor de reorganisatie van de energiedistributie. In die omstandigheden zou ook de vraag aan de orde zijn gekomen of de beoogde wet voldoende criteria bevatte voor het afkeuren c.q. opleggen van reorganisatieplannen. Hoewel deze situatie zich nu niet meer kan voordoen zouden deze leden het op prijs stellen als de bewindsman op bovenstaande vragen zou willen ingaan.

Zij zouden tevens gaarne willen weten of het reorganisatieproces geacht kan worden te zijn voltooid en in hoeverre de huidige organisatie afwijkt van wat de regering en de sector in 1988 voor ogen stond.

Zou de bewindsman tevens willen mededelen of de beoogde vergroting van de doelmatigheid is gerealiseerd? Meer concreet: wat zijn de

gevolgen geweest voor het kostenniveau van de energiedistributie en welk effect kan dat geacht worden te hebben gehad op de tarieven?

De leden behorende tot de CDA-fractie zouden het op prijs stellen indien de bewindsman – in aanvulling op de informatie die hij tijdens de schriftelijke behandeling door de Tweede Kamer reeds verschaftte – hen zo volledig mogelijk zou willen inlichten over de meest recente ontwikkelingen in de Europese besluitvorming met betrekking tot de energiemarkt binnen de Unie en meer in het bijzonder ook over de Nederlandse inbreng in die besluitvorming. Welke structuur staat de Nederlandse regering als de meest wenselijke voor ogen en welke ontwikkelingen beschouwt ze als de meest waarschijnlijke?

De leden van de **PvdA**-fractie wilden vernemen of, naar het oordeel van de regering, de concentratie en horizontale integratie binnen deze sector tot een geheel adequate structuur hebben geleid. Is de schaalvergroting op sommige gebieden niet te ver doorgesloten? Is de situatie, dat gasdistributie-ondernemingen nog steeds naast geïntegreerde energie-ondernemingen en louter electriciteitsdistributie-ondernemingen bestaan, bevredigend? Wordt zonder meer aanvaard, dat door de schaalvergroting meer afstand is ontstaan tussen lagere overheden, vooral op gemeentelijk niveau, en de energiebedrijven? (Kamerstukken Tweede Kamer, 22 160, nr. 16, blz. 57)

Betekent dat laatste niet, dat een belangrijke schakel bij de beslissingen over diversificatie (kabel, afval, telecommunicatie, zendstations), te zwak is geworden en aan een onevenwichtig beleid van energiebedrijven te weinig in de weg wordt gelegd?

3. De strekking van het wetsvoorstel

Inhoudelijk regelt het huidige wetsvoorstel, zo merkten de leden van de **CDA**-fractie op, niet veel meer dan een drietal onderwerpen: de verbruikersraden, de MAP-heffing en de concurrentie met anderen. Een vierde onderwerp, de wettelijke status van EnergieNed, was geen lang leven beschoren en verdween door amendering uit het wetsvoorstel. Zonder de relatieve betekenis van de nu voorgestelde regelingen te willen onderschatten, betwijfelden de leden hier aan het woord of ze van meer dan marginale betekenis zijn.

Het is ongetwijfeld een goede zaak dat de MAP-toeslag aan grenzen wordt gebonden en de besteding ervan voor het publiek doorzichtig wordt gemaakt. Maar hoe zit het met de doorzichtigheid van de veel belangrijker electriciteits- en gastarieven zelf?

Het feit dat deze aan goedkeuring zijn onderworpen maakt die tarieven op zichzelf nog niet doorzichtig. Of het instellen van verbruikersraden daarin veel verandering zal brengen waagden deze leden te betwijfelen. Opvallend is ook dat bij de regeling van de adviesbevoegdheden van deze gebruikersraden wel de hoogte en besteding van de MAP-toeslag expliciet worden genoemd (artikel 4, tweede lid) maar niet de electriciteits- en gastarieven. Mag uit de kennelijke noodzaak om in dit wetsvoorstel zulke stringente regels tegen oneerlijke concurrentie en tegen (toekomstige) «bevoordeling van dochter- en moedermaatschappijen» op te nemen worden afgeleid, zo vroegen deze leden zich af, dat verbruikers tot op heden via die tarieven hebben meebetaald aan andere activiteiten dan de levering van elektriciteit, gas en warmte?

Voor verreweg de meeste verbruikers verkeren de distributiebedrijven in een monopoliepositie. Het ontbreken van voldoende prikkels om energie tegen de laagst mogelijke tarieven aan die verbruikers te leveren kan tot inefficiënties hebben geleid en tot tarieven die hoger zijn dan economisch noodzakelijk. Het bevreemde deze leden dat bij de totstandkoming van een «Wet Energiedistributie» op deze aspecten in het geheel niet wordt ingegaan. Voorziet de bewindsman een zodanige liberalisering

van de Europese energiemarkt dat deze enig effect heeft op de positie van distributiebedrijven t.o.v. de kleinverbruikers of liggen die effecten hoger in de keten (energieproductie, import)? Hoe verzekert de bewindsman dat de financiële voordelen van goedkope vormen van energie-opwekking (WKK) niet alleen ten goede komen van grote afnemers maar ook aan de gebonden klanten van de distributiebedrijven?

De leden behorende tot de CDA-fractie vroegen zich af of de formulering van de taak in artikel 4, tweede lid inhoudt dat de verbruikersraad bevoegd is zich in te laten met zaken die direct of indirect van invloed kunnen zijn op de tarieven die de verbruikers betalen voor de levering van energie, zoals de efficiency van het distributiebedrijf en het kostenniveau, de nevenactiviteiten die het bedrijf ontplooit en de daarbij optredende oneerlijke concurrentie, eventuele bevoordeling van dochtermaatschappijen enz.

Houdt de in artikel 9 neergelegde geheimhoudingsplicht in dat verbruikersraden hun adviezen niet openbaar mogen maken of onder de aandacht van de bewindsman brengen?

Artikel 3 verplicht bedrijven die niet horizontaal geïntegreerd zijn tot zodanige samenwerking dat de voordelen voor de verbruikers van horizontale integratie zoveel mogelijk worden benaderd. Die verplichting heeft alleen inhoud als de bewindsman kan aangeven welke voordelen de horizontale integratie als zodanig feitelijk heeft opgeleverd. Hebben die voordelen meer om het lijf dan dat de verbruiker één rekening krijgt en één adres heeft waartoe hij zich voor informatie of met klachten kan wenden? Zo ja, waaruit bestaan die meerdere voordelen?

Het was de leden van de **PvdA**-fractie opgevallen, dat in artikel 23i, eerste lid niet alleen het leveren van elektriciteit, gas en warmte tot de kernactiviteiten van de energiedistributiebedrijven wordt gerekend, maar ook het leveren van water. Zij wezen er op, dat na afronding van de thans lopende reorganisaties in de drinkwatersector nog slechts enkele bedrijven zullen overblijven, die zich met energiedistributie en productie/distributie van drinkwater bezig houden. In enkele stedelijke gebieden zal de distributie van drinkwater voortaan niet meer door de energiedistributiebedrijven, maar door de regionale waterleidingbedrijven geschieden. In het Beleidsplan Drink- en Industrierwatervoorziening geeft het kabinet als haar mening, dat «de organisatie van de drinkwatersector in de eerste plaats moet worden versterkt door verdergaande schaalvergroting en intensivering van de samenwerking binnen de sector zelf» (Kamerstukken Tweede Kamer, 23 168, nr. 4, blz. 48). Deze leden wilden graag antwoord op de vraag, of dit niet op gespannen voet staat met het op één lijn stellen van de levering van energie en water als activiteiten, die de moedermaatschappij zelf mag verrichten. Lag het niet voor de hand de productie en distributie van water onder de activiteiten te brengen, die alleen door dochtermaatschappijen mogen worden verricht?

4. Mededinging

De leden van de **VVD**-fractie merkten op dat in het wetsvoorstel een aantal bepalingen is opgenomen over mededinging. Enerzijds kan worden gesteld, dat de huidige Wet economische mededinging hierin voorziet (ook kan de komende herziening van deze wet een rol spelen), anderzijds is er kritiek geuit op artikel 23i van het onderhavige wetsvoorstel. Kan de minister nog eens uitleggen in hoeverre de problematiek van de zgn. oneerlijke concurrentie afdoende is geregeld?

De voorgestelde regeling die beoogt oneerlijke concurrentie door distributiebedrijven tegen te gaan is een regeling die eerst halverwege de

parlementaire behandeling is ingevoegd en die, naar de mening van de CDA-leden, alle kenmerken draagt van een ad hoc regeling. Een goede analyse van de aard en omvang van het kwaad dat men wil bestrijden ontbreekt. De wettekst mist de helderheid en beknoptheid van goede wetgeving. Aan die tekst zijn tijdens de verdere behandeling steeds weer nieuwe elementen toegevoegd die de formulering wel bloemrijker maar niet duidelijker maken. En de regeling bevredigt geen van de meest betrokken partijen.

Om zich een oordeel te vormen van de noodzaak en te verwachten doeltreffendheid van deze regeling zouden deze leden gaarne zo volledig mogelijk geïnformeerd willen worden over de aard en omvang van het probleem. In welke branches en met welke activiteiten doet zich de oneerlijke concurrentie voor, in welke omvang en in welke vorm? Welke invloed heeft die oneerlijke concurrentie op het kostenniveau van de distributiebedrijven? Omgekeerd: welke invloed zal de afsplitsing van nevenactiviteiten en het verbod van bevoordeling van dochtermaatschappijen hebben op het kostenniveau van het energiedistributiebedrijf? Ontplooien de distributiebedrijven ook nevenactiviteiten in concurrentie met anderen die niet als «oneerlijk» moet worden gekenmerkt? Welke zijn die activiteiten? Hoe belangrijk acht de bewindsman de diversificatie van activiteiten van distributiebedrijven met het oog op hun toekomstige (markt)positie?

De in artikel 12, eerste lid opgenomen lijst van toegestane activiteiten bevat een aantal componenten die niet te maken hebben met de levering van energie aan verbruikers maar die uit diensten bestaan aan specifieke derden (incasso, onderhoud leidingen van derden, straatverlichting gemeenten). Is het gebruikelijk dat de kosten van die diensten afzonderlijk worden geadmistreerd en bij de betrokken derden in rekening gebracht?

In het derde lid van artikel 3 wordt op de hoofdregel dat het distributiebedrijf een dochtermaatschappij niet mag bevoordelen een belangrijke beperking aangebracht, die nadere uitleg behoeft. Blijkens de weinig duidelijke tekst geldt het verbod alleen voor die activiteiten van de dochter die «verband houden met het verbruiken van elektriciteit, gas of warmte geleverd door het distributiebedrijf, of met het voortbrengen van elektriciteit, gas of warmte». Afgezien van de onduidelijkheid (vrijwel elke activiteit houdt wel enig verband met het verbruik van zulke energie, maar zo ruim zal de tekst niet bedoeld zijn), moet de conclusie dus zijn dat een distributiebedrijf haar dochter onbeperkt mag bevoordelen als de activiteiten van de dochter.

a. Wel «verband houden met» het verbruik van de genoemde vormen van energie, maar die energie niet geleverd wordt door «het» distributiebedrijf (bijv. als de dochter elders gevestigd is);

b. geen «verband houden» met zulk verbruik, afhankelijk van de betekenis die aan de woorden «verband houden met» wordt gegeven. Bijv. telecommunicatie, kabel tv, afvalverwerking?

Is deze conclusie juist? Deze leden hadden uiteraard kennis genomen van de toelichting die de bewindsman op dit artikel heeft gegeven (o.a. Kamerstukken Tweede Kamer 22 160, nr. 16, blz. 46) maar waren van de aldaar gegeven uitleg niet volledig overtuigd. Dit artikel beoogt toch ook financiële bevoordeling tegen te gaan. Zij zouden het op prijs stellen als de bewindsman, tegen de achtergrond van zijn antwoorden op de hierboven gestelde vragen over de aard en omvang van de oneerlijke concurrentie in deze sector, nadere uitleg zou willen geven van deze beperkingen.

De kwaliteit van deze regelgeving is er, naar de mening van deze leden, ook niet op vooruit gegaan door aan het algemene verbod van bevoordeling in de leden 3 en 4 drie maal een specifieke vorm van bevoordeling te noemen die «in ieder geval wordt aangemerkt» of «tevens wordt aangemerkt» als bevoordeling. De vraag zou kunnen worden gesteld of

niet genoemde vormen dan niet in ieder geval worden aangemerkt als bevoordeling en in welk geval dan niet.

De leden van de fractie van **D66** sloten zich bij bovenstaande vragen van de leden van de CDA-fractie aan.

De leden van de **PvdA**-fractie zouden het op prijs stellen een systematisch overzicht te krijgen van alle wettelijke regels, die, voor zover het openbare nutsbedrijven betreft, oneerlijke concurrentie tegen gaan. Zij wilden hiermee niet vooruitlopen op de behandeling van de nieuwe Mededingingswet, maar hadden het oog op de bijzondere regels, die getroffen zijn of getroffen zullen worden voor de telecommunicatiesector, het postbedrijf, het openbaar vervoer, mogelijkwerwijs de waterleidingbedrijven en de energiedistributiebedrijven. Met name variaties op regelingen inzake «Open Network Provision». In al deze sectoren begeven monopolistische nutsbedrijven zich op markten met meer aanbieders. De penetratie op die markten wordt op zeer verschillende wijze gebonden aan regels ter beperking van oneerlijke concurrentie. Deze leden misten node een vergelijkend overzicht van de wijze waarop voor die markten regelingen tegen kruissubsidies, voor accountantscontrole, tegen het overdragen van individuele gegevens en van kennis, voor transparantie, voor de verplichting aparte dochterbedrijven te vormen, voor gebruik van infrastructuur en wat dies meer zij zijn getroffen of in de maak zijn. Zij achtten het niet voldoende te constateren, zoals de regering doet, dat «de filosofie die met betrekking tot de energiebedrijven wordt gevolgd ...in principe niet anders is dan bij de privatisering van KPN en bij de Nederlandse Spoorwegen». De voorbeelden, die door de regering worden aangegeven (Kamerstukken Tweede Kamer 22 160, nr. 16, blz. 51) lijken de conclusie te rechtvaardigen, dat een meer eenvormige regeling voor de hand ligt voor alle sectoren waar men buiten de grenzen van het monopolie treedt. Deze leden wilden van de regering vernemen of zij, maar dan op basis van het gevraagde systematische overzicht, deze conclusie deelt. Zij verbonden daaraan de vraag of, indien een regeling sui generis de voorkeur verdient, die niet in de nieuwe Mededingingswet een plaats zou moeten vinden.

De leden van deze fractie zouden daarnaast willen vernemen hoe de regels tegen oneerlijke concurrentie, zoals die op vergelijkbare wijze bij voorbeeld bij KPN zijn toegepast, in de praktijk hebben uitgewerkt. Valt daar lering uit te trekken?

Het was de leden van deze fractie voorts opgevallen, dat het wetsvoorstel op nagenoeg uitputtende wijze oneerlijke concurrentie door distributiebedrijven regelt, maar de monopoliepositie van de Sep, bij de levering van stroom aan die bedrijven ongemoeid laat. Zou, op zijn minst terwille van het evenwicht, een wijziging van het betreffende artikel van de Electriciteitswet niet voor de hand gelegen hebben?

De leden van de fracties van **SGP**, **RPF** en **GPV** sloten zich bij de bovenstaande vragen aan.

De leden van de **PvdA**-fractie vervolgden hun betoog met de mededeling dat zij kennis hadden genomen van de voorstelling, die de regering heeft van het «normale handelsverkeer» toegepast op het financiële verkeer tussen het distributiebedrijf en de dochter- of groepsmaatschappij. Voor interest op leningen dient dan het effectief rendement op bepaalde staatsleningen aangehouden te worden en voor dividend op eigen vermogen datzelfde plus een risico-opslag. Zij achtten dit op zichzelf acceptabel, maar wezen er op, dat met name de vergoeding voor ter beschikking gesteld eigen vermogen alleen kan worden uitgekeerd als de financiële positie van de dochter het veroorlooft. Het eigen vermogen zelf kan ook aangetast worden; de risico-opslag zal daar niet altijd compen-

satie voor bieden. De regering sluit dat ook niet uit. De minister van Economische Zaken verklaarde in de Tweede Kamer immers, dat hij geen garanties kan geven, «dat nutsbedrijven zich niet in grote avonturen zullen storten, zodat er grote deconfitures ontstaan». (Handelingen Tweede Kamer, 1995–1996, blz. 54–3981).

Deze leden konden zich met zo'n laconieke opstelling niet verenigen. Zij waren vooralsnog van oordeel, dat met name de aan één distributiebedrijf vastgeklonken kleinverbruikers – ook de derde energienota gaat daarvan uit – meer bescherming nodig hebben. Indien aan dochters ter beschikking gesteld risicodragend kapitaal en wellicht zelfs ook leningen in een déconfiture afgeschreven moeten worden zal dat verhaald moeten worden op de «captive» kleinverbruikers, verplichte inschakeling van een verbruikersraad zet daar naar hun indruk onvoldoende een rem op; zo'n raad heeft immers niet meer dan een adviserende functie. Deze leden werden in hun bezwaren gesterkt door persberichten over NUON Telekabel. De directeur van die onderneming verklaarde vervolgens die berichten: «De financiële bemoeienis van de NUON met deze onderneming gaat niet verder dan het verstrekken van een startkapitaal van f 125 miljoen» – «Als al onze abonnees morgen op de schotel overstappen en wij het dus niet meer redden, is NUON hooguit die f 125 miljoen kwijt» (Fries Dagblad, 9 maart 1996). Deze leden zetten hier grote vraagtekens bij. Zij verzochten de regering aan te geven op welke wijze de risico's van op deze wijze mogelijk ongelimiteerde kapitaalverstrekking tot aanvaardbare proporties kunnen worden terug gebracht. Zij dachten daarbij aan een zeer strikte uitleg van artikel 23i bij voorbeeld in de vorm van maximering van voor branchevreemde activiteiten aan te wenden reserves.

5. Financiering van de besparingstaak

De leden van de **VVD**-fractie achtten het van belang, dat al gedurende de MAP III periode een meer integrale afweging plaatsvindt van de uit de MAP-gelden te treffen maatregelen, zie ook de motie op stuk nr. 42. Kan de minister hier nader op ingaan?

De leden behorende tot de **CDA**-fractie zouden het op prijs stellen nadere uitleg te ontvangen omtrent de volgende twee, op het eerste gezicht tegenstrijdige, antwoorden die de bewindsman op 30-10-1995 schriftelijk gaf op vragen van de Tweede Kamer (Kamerstukken Tweede Kamer, 22 160, nr. 16, blz. 32).

a. «Het merendeel van de (in het kader van de MAP) genomen maatregelen is rendabel of zelfs winstgevend».

b. MAP-gelden mogen niet worden aangewend voor WKK.

«WKK is nu rendabel, en behoeft geen nadere ondersteuning».

Welke MAP-activiteiten zijn voor de verbruiker rendabel geworden als gevolg van de recentelijk ingevoerde milieubelasting op energie? Hoe groot was aan het begin van dit jaar het stuwmeer van nog niet uitgegeven MAP-middelen en welk deel daarvan moet worden beschouwd als een voorziening voor reeds aangegane verplichtingen?

De leden van de **PvdA**-fractie vonden het onbevredigend, dat de MAP-heffing onder de collectieve lastendruk valt. Zij wilden weten of van de zijde van de distributiebedrijven voorstellen zijn gedaan om dit te voorkomen. Zij hadden beluisterd, dat in die kring weerstand tegen het instrument van de MAP-heffing bestaat, omdat men zich als veredelde belastingvaarders voelt. Kan de regering aangeven hoe deze bezwaren weggenomen kunnen worden? Is het nu zo, dat, wanneer de MAP-heffing gewoon in de electriciteitsstarieven wordt opgenomen, de collectieve lastendruk daalt?

Zij wilden ook vernemen hoe de uitgaven van de Sep voor de installatie

van SO₂-filters in Midden-Europa en voor de aanleg van CO₂-absorberende bossen in de nationale rekeningen worden verwerkt. Vallen die uitgaven, die net als de MAP-heffing door de Nederlandse electriciteitsverbruikers worden betaald, ook onder de collectieve lasten?

De voorzitter van de commissie,
Hilarides

De griffier van de commissie,
Hordijk